

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова Приймальної комісії
Ректор ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»
_____ Світлана Омельченко

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступників на денну (заочну) форму навчання
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОЇ,
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю
013 Початкова освіта

ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОЇ, ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**«РЕКОМЕНДОВАНО»**

Вченою радою
факультету початкової,
технологічної та
професійної освіти
Протокол № 6
від « 10 » лютого 2022 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на денну (заочну) форму навчання

**ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОЇ,
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю

013 Початкова освіта

Укладач програми:

Гаврілова Л. Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Пояснювальна записка

Соціально-економічні перетворення, що відбуваються в Україні, процеси глобалізації та інтеграції світової спільноти, рух нашої держави до європейського освітнього середовища зумовлюють необхідність модернізації системи вищої освіти. Суспільство потребує компетентних фахівців, які поєднують фундаментальні знання й ґрунтовну практичну підготовку, здатні раціонально діяти в складних, непередбачуваних ситуаціях певної сфери життєдіяльності людини. Для цього вища освіта має максимально враховувати тенденції розвитку сучасного суспільства, тісно інтегруватися з наукою та виробничою сферою. Завдання вищої освіти в цих умовах – забезпечити підготовку молоді до сучасного ринку праці, орієнтуватися на потреби провідних установ та підприємств, гарантувати випускникам конкурентоспроможність отриманої кваліфікації.

Процеси глобалізації та інформатизації, які характеризують розвиток сучасного суспільства, запровадження цифрових технологій на всіх рівнях освіти суттєво змінюють вимоги до професійної підготовки педагогічних і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, зокрема докторів філософії в галузі освіти.

Метою вступного іспиту для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта є систематизація теоретичних і прикладних знань майбутніх докторів філософії щодо розуміння сучасних євроінтеграційних процесів модернізації освіти, сприяння розвитку їх дослідницько-аналітичних якостей, загальних, галузевих (загальних) та галузевих (спеціальних) компетентностей як науковців. Програма екзамену розроблена у контексті нових вимог до освітньо-наукової підготовки дослідників у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка з урахуванням особливостей нової процедури присудження освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

Програма містить питання із стратегічних напрямів модернізації сучасної системи освіти в Україні, її нормативно-правового забезпечення,

євроінтеграційних аспектів освіти, сучасних інноваційних освітніх технологій, методології наукового дослідження. Окремими складовими елементами Програми, які мають допомогти майбутньому науковцю в процесі підготовки, є питання до екзамену, список рекомендованої літератури, критерії оцінювання освітніх результатів. Програма передбачає визначення рівнів готовності здобувачів до подальшого навчання, оволодіння науковими, викладацькими та дослідницькими компетентностями освітньо-наукового рівня вищої освіти, що включає сукупність здатностей, ставлення фахових знань і умінь, задля збагачення особистісно-професійного досвіду та готовності до генерування конструктивних ідей та інновацій.

**Перелік опорних питань для складання вступного іспиту зі спеціальності
013 Початкова освіта**

1. Технологія як наука про майстерність. Сутність та особливості педагогічних технологій.
2. Класифікація педагогічних технологій.
3. Аналіз технологій початкової школи.
4. Типові програми Нової української школи.
5. Характеристика освітньої галузі початкової школи «Мови і літератури» (за Державним стандартом початкової освіти).
6. Характеристика освітньої галузі початкової школи «Математика» (за Державним стандартом початкової освіти).
7. Характеристика освітньої галузі початкової школи «Я досліджую світ» (за Державним стандартом початкової освіти).
8. Моделювання уроку з використанням здоров'язбережувальних технологій.
9. Розкрийте зміст поняття «навчання за епохами».
10. Ключові компетентності Нової української школи.
11. Загальна характеристика Концепції Нової української школи.
12. Нормативно-правове забезпечення початкової освіти в Україні.
13. Яке місце у навчальному процесі посідає гра?
14. Коли виникла технологія саморозвитку? Розкрийте сутність понять «духовний зародок», «всотуючий розум», «здатність до самобудівництва».
15. Яку роль відведено педагогу в технології М. Монтесорі? Розкрийте особливості використання дидактичного матеріалу М. Монтесорі.
16. Розкрити зміст та особливості технології «Портфель учня», її застосування в курсі «Природознавство».

17. Моделювання розвивальних вправ (на розвиток уміння бачити проблему, на розвиток мислення, уяви та спостережливості) молодших школярів з курсу «Природознавство».

18. Мікрвикладання. Демонстрація фрагментів уроку з використанням однієї-двох технологій.

19. Мотиви, які засвідчують позитивне ставлення учнів до навчання?

20. Які методи слід використовувати для організації розвивального навчання?

21. Вимоги до особистості педагога.

22. Організація роботи ротаційних (змінюваних) трійок (розробіть питання на допомогу учням для...; об'єднайте учнів у трійки; поставте кожній...).

23. Варіанти організації роботи груп: діалог; синтез думок; спільний проект.

24. Фронтальні технології інтерактивного навчання: мікрофон; мозковий штурм; навчаючи – учуся; ажурна пилка; аналіз ситуації.

25. Дидактична гра в початковій школі: мета, завдання, функції.

26. Значення ігрової діяльності учнів у навчальному процесі.

27. Вимоги до організації ігрової діяльності на уроках рідної мови (читання), природознавства, математики.

28. Технологія педагогічного керівництва ігровою діяльністю на уроках рідної мови (читання), природознавства, математики.

29. Реалізація компетентнісного підходу в Новій українській школі.

30. Цифровізація освітнього середовища НУШ.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієвська В. М. Теоретичні й методичні засади підготовки майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Харків, 2019. 540 с.
2. Биков В., Лещенко М. Цифрова гуманістична педагогіка відкритої освіти. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2016. № 4. С. 115–130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipuss_2016_4_13.
3. Биков В., Спірін О., Білощинський А., Кучанський О. Відкриті цифрові системи в оцінюванні результатів науково-педагогічних досліджень. *Information Technologies and Learning Tools*. 2020. Випуск 75(1). С. 294–315. DOI:10.33407/itlt.v75i1.3589.
4. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи : методичний посібник для вчителів (автори – укладачі: О. І. Пометун, І. М. Сущенко). Київ, 2017. 96 с.
5. Попова Л. НУШ та сучасні технології в початковій школі. URL: <http://www.kharkivosvita.net.ua/files96.pdf>
6. Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.: Н.В. Бахмат, Н.В. Гудима, О.В. Ковальчук. Київ : Міленіум, 2020. Випуск 3. 184 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33160/1/Kyfeko_Romanova.pdf
7. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2018. 266 с. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11448/1/Jankovuch%2CKuzma_Osv_tex.pdf

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

8. Державний стандарт початкової освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. *Урядовий портал*. 2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>.
9. Закон України „Про освіту” від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

10. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня. Міністерство освіти і науки України : вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/typovi-programu-2-11/20180420-tipova-osvitnya-programa-2-4-nmo-407.docx>

11. Brown M. The NGDLE : We Are the Architects. *EDUCAUSE Review*. 2017. Pp. 11–18. URL: <https://er.educause.edu/-/media/files/articles/2017/7/erm17411.pdf>.

12. Council of Europe. Digital Citizenship and Digital Citizenship Education. 2019. URL: <https://www.coe.int/en/web/digital-citizenship-education/digital-citizenship-and-digital-citizenship-education>.

13. Council Recommendation on Key Competences for LifeLong Learning. 2018. Brussels. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN).

14. DigCompEdu : Digital Competence Framework for Educators. 2018. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

ДОДАТКОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

15. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wpcontent/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.